

Ökumenikus istentiszteleti rend

Az ökumenikus igeliturgia felépítése

I. ELŐKÉSZÜLET

HARANGOZÁS, [BEVONULÁS]
KÖSZÖNTÉS
ELŐJÁTÉK, GYÜLEKEZETI ÉNEK
ISTEN NEVÉNEK SEGÍTSÉGÜL HÍVÁSA (INVOKÁCIÓ)
GYÓNÁS (BŰNVALLÁS ÉS FELOLDOZÁS)

II. BEVEZETŐ RÉSZ

BEVEZETŐ IGE
A NAP IMÁDSÁGA (KOLLEKTA)

III. IGEI RÉSZ

IGEOLVASÁS (LEKCIÓ)
[ELŐJÁTÉK ÉS] AZ ÜNNEP ÉNEKE
IGEHIRDETÉSI ALAPIGE
IGEHIRDETÉS
HITVALLÁS (CREDO)
HIRDETÉS

GYÜLEKEZETI ÉNEK [VAGY ÉNEKKARI SZOLGÁLAT]
ÁLTALÁNOS KÖNYÖRGŐ IMÁDSÁG (ORATIO OECUMENICA)
MIATYÁNK
AZ ÚR BÉKESSÉGE (PAX)
[ÉNEKKARI SZOLGÁLAT VAGY GYÜLEKEZETI ÉNEK]
IMÁDSÁG

IV. KÜLDÉS, ÁLDÁS

ÁLDÁS
ZÁRÓÉNEK
UTÓJÁTÉK

23. Ökumenikus igeliturgia az evangélikus templomban

AZ ÜNNEP IGÉI		Liturgikus szín: piros (vagy az egyházi év szerint)	
Ógyházi:	Jn 17,11b–23	Ef 4,1b–7.11–16	
A sorozat:	Mt 23,8–12	1Kor 12,26–28	Jer 32,26–27.37–40
B sorozat:	Mk 12,28–34	1Jn 1,3–7	5Móz 6,4–6
C sorozat:	Mk 10,32–45	ApCsel 11,2–8	Ézs 45,22–25
Zsoltár:			Zsolt 106,1–6.40.47–48

A [...] zárójel az elhagyható részeket tartalmazza.

A házigazda lelkész az előkészítés folyamán a vendégekkel egyeztetni az istentisztelet rendjét, beosztják és rögzítik a feladatokat, hogy az aktuális rendre a gyülekezetet is elő lehessen készíteni. Az alábbi formában ezért csak a „lelkész” szerepel a szolgálattevő elnevezéseként. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy – előzetes egyeztetés után – más ne láthatná el az adott feladatot. Az alapvető funkciókat – ajánlásként – jelöljük. Az igehirdetést hagyományosan a vendéglelkész/pap végzi, ez azonban nem kötelező. Az igeolvasáshoz, imádsághoz a vendég felekezet nem lelkész tagjai közül is felkérhetünk szolgálattevőket.

I. ELŐKÉSZÜLET

HARANGOZÁS, [BEVONULÁS]

A házigazda lelkész a vendég lelkészekkel, papokkal, az összes szolgálattevővel együtt a sekrestyében imádkozik, majd a harangozás vagy orgonazene alatt bevonulnak a templomba. Ekkor a gyülekezet feláll, és csendes imádsággal fogadja a szolgálattevőket. Amikor a szolgálók a helyükre mennek, a gyülekezet leül.

KÖSZÖNTÉS

A lelkész röviden köszönti a gyülekezetet, bemutatja a vendégeket. Szükség esetén néhány mondatban tájékoztatja a gyülekezetet az istentisztelettel kapcsolatos információkról.

ELŐJÁTÉK, GYÜLEKEZETI ÉNEK

A gyülekezeti éneket (mely lehet dicséret vagy az egyházi esztendőnek megfelelő ének) orgona- vagy fúvóselőjáték vezetheti be.

Az énekválasztáskor vegyük figyelembe a testvéregyházak énekkincsét is. Nyomtatott vagy vetített formában a gyülekezeti tagok rendelkezésére kell bocsátani a szöveget és a dallamot, hogy a többféle tradíciót hordozó közösség együtt tudjon énekelni.

ISTEN NEVÉNEK SEGÍTSÉGÜL HÍVÁSA (INVOKÁCIÓ)

A szolgálattelvők az oltárhoz lépnek, vagy az oltárasztal mögé állnak.

[Luther Kis káté-beli javaslata alapján *szabad lehetőség* van arra, hogy keresztet vessünk magunkra. A keresztvetés hitvallás mások és önmagam számára, amellyel megvallom: Krisztushoz tartozom, meg vagyok jelölve a kereszt jelével. Aki keresztet vet, ne ítélje el azt, aki nem vet keresztet; aki nem vet keresztet, ne ítélje el azt, aki keresztet vet! Ez a gyülekezetben megfelelő módon tanítható és gyakorolható.]

Lelkész (házigazda): Az Atya, ✚ Fiú, Szentlélek nevében.

A gyülekezet énekli vagy mondja az „Ámen”-t.

Gyülekezet: **Ámen.**

GYÓNÁS (BŰNVALLÁS ÉS FELOLDOZÁS)

A salutatio bibliai hagyományokra épülő mondatai használhatók többféle módon is: úgy, hogy csak a lelkész köszönt, és úgy is, hogy a gyülekezet válaszol rá. Szentírási értelemben a „lelkeddél” kifejezés az egész embert jelenti. A párbeszéd összeköti a gyülekezetet és az istentiszteleti szolgálattal megbízott lelkészt.

Lelkész: Az Úr Jézus Krisztus kegyelme legyen mindnyájatokkal!

[*Gyülekezet:* **És a te lelkeddel!**]

A bűnbánat bevezetéseként gyónási lekción is felolvashatunk, amelyben – különböző tradíció szerint – szerepelhet a tízparancsolat, a parancsolatok kettős jézusi összefoglalása, az apostoli biztatás vagy más igeszakasz is.

Ott, ahol a lelkész ezt indokoltnak tartja, vagy a gyülekezet igényli, rövid, bűnbánatra hívó, a kegyelem elfogadására buzdító igehirdetés vagy meditáció is elhangozhat.

[Testvéreim az Úrban! Vizsgáljuk meg magunkat Isten színe előtt! Hallgassuk meg a tízparancsolatot!

Ha vannak gyónási lekción, a gyülekezet itt feláll – ezt a lelkész kézmozdulatával jelezheti.

Ezt mondja az Úr:

Én vagyok az Úr, a te Istened. Ne legyen más istened! Ne vedd hiába Istened nevét! Szenteld meg az ünnepnapot! Tiszteld atyádat és anyádat! Ne ölj! Ne paráználkodjál! Ne lopj! Ne tégy felebarátod ellen hamis tanúbizonyságot! Ne kívánd felebarátod házáat! Ne kívánd felebarátod házastársát vagy bármiféle tulajdonát!

Mert én, az Úr, a te Istened, féltőn szerető Isten vagyok, aki megbünteti az atyák bűnét a fiakon harmad- és negyedízig azokon, akik engem gyűlölnék; de kegyelmet gyakorlok ezerízig azokkal, akik szeretnek engem, és megtartják az én parancsolataimat.

Lehetőség van arra is, hogy gyónási lekciónként csak a tízparancsolat összefoglalását és az apostoli biztatást használjuk:

Krisztus Urunk ezt mondta a parancsolatokról:

Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből! Ez az első és nagy parancsolat. A második pedig hasonlít ehhez: Szeresd felebarátodat, mint magadat! Nincs más parancsolat, amely nagyobb ezeknél.

Az Úr Jézus Krisztus apostola ezt tanítja:

Ha azt mondjuk: nincsen bűn mibennünk, magunkat csapjuk be, és igazság nincsen bennünk. Ha megvalljuk bűneinket, hűséges és igaz az Isten, megbocsátja bűneinket, és megtisztít minden gonoszástól.]

Lelkész: Testvéreim! Jézus Krisztus maga könyörgött az egyház egységéért. Mindannyian sokat vétettünk Isten népének közössége ellen, darabokra szakítva Krisztus testét. Urunk az egységért való munkálkodásra hív, és új kezdetre biztat. Tartsunk bűnbánatot, Isten színe előtt gondoljunk méltatlanságunkra, és valljuk meg bűneinket!

Ha nincs gyónási lekción, a gyülekezet itt áll fel – ezt a lelkész kézmozdulatával jelezheti. Itt rövid csendet is tarthatunk. Ezután a gyónó imádságot a gyülekezet a lelkéssel együtt mondja.

Lelkész és gyülekezet: *Vallom előtted, szent és igaz Isten, hogy vétkeztem ellened és embertársaim ellen gondolattal, szóval és cselekedettel. Sok jót elmulasztottam, sok rosszat elkövettem. Nem vagyok méltó kegyelmedre, méltó vagyok ítéletedre. Hozzád fordulok mégis: nincs más reménységem. Szent Fiadért, az Úr Jézus Krisztusért kérlek: légy hozzám irgalmas, és bocsásd meg bűnömet! Ámen.*

Lelkész: Bízatok, testvéreim! Isten megkönyörült rajtunk Jézus Krisztus által, aki meghalt bűneinkért, az igaz a nem igazakért, hogy Istenhez vezessen minket.

A lelkész áldásra emeli kezét.

Én pedig feltámadott Urunk megbízásából feloldozlak benneteket bűneitekből, az Atya, ✚ a Fiú és a Szentlélek nevében! Járjatok új életben a Szentlélek erejével!

Vagy:

Ő feltámadása után ezt mondta tanítványainak: Békesség néktek! Ahogyan engem küldött az Atya, én is úgy küldelek titeket: akiknek bűneit megbocsátjátok, megbocsátatnak azoknak, akikéit megtartjátok, megtartatnak. Ezért az Úr rendelése szerint hirdetem bűneitek bocsánatát, hogy oldozva legyenek a földön és a mennyben, az Atya, + a Fiú és a Szentlélek nevében. Bízatok és örüljétek, bűnbánó és Krisztusban reménykedő testvéreim: Isten megbocsátotta bűnötöket. Az ő Szentlelke legyen veletek, hogy teremjétek a megtérés gyümölcseit az Úr Jézus Krisztus által!

Gyülekezet: **Ámen.**

A gyülekezet helyet foglal – ezt a lelkész kézmozdulatával jelezheti.

II. BEVEZETŐ RÉSZ

BEVEZETŐ IGE

A lelkész az ünnepnek megfelelő, rövid bevezető igét olvas:

Lelkész: Testvérek, viseljétek el egymást szeretettel, igyekezzetek megtartani a Lélek egységét a békesség kötelékével. Egy a test, és egy a Lélek, aminthogy egy reménységre kaptatok elhívást is: egy az Úr, egy a hit, egy a keresztség, egy az Istene és Atyja mindeneknek; ő van mindenek felett és mindenek által és mindenekben. *Ef 4,2–6*

A NAP IMÁDSÁGA (KOLLEKTA)

Lelkész: Imádkozzunk! Istenünk, aki azt akarod, hogy tudatos és őszinte egyetértés lakozzék híveid szívében, add, hogy egyek legyünk az igaz hitben és a testvéri szeretetben a te neved dicsőségére, az Úr Jézus Krisztus által, aki veled és a Szentlélekkel Isten, él és uralkodik mindörökkön-örökké.

Gyülekezet: **Ámen.**

A lektor(ok) az ambóhoz lép(nek).

Az ökumenikus istentiszteleti rendben több olvasmányra van lehetőség. A tradicionális sorrend: ószövetségi textus – epistola – evangélium. Az igehirdetés alapigéje e három szakasz közül való, de lehet ezeken kívül is szabadon választani. A válaszok (responzumok) az adott lekciónak igazodnak. Ószövetségi textusnál: „Áldjuk az Urat, mert irgalmas, / és beszéde megmarad örökké.” Levélbeli igénél (epistolánál): „Urunk, szentelj meg minket igéddel! / A te igéd igazság.” Evangéliumnál: „Ez a mai nap evangéliuma. / Áldunk téged, Krisztusunk!”

IGEOLVASÁS (LEKCIÓ)

Ószövetségi igeszakasz esetén:

Lelkész: Hallgassa meg a gyülekezet Isten igéjét! Az ószövetségi olvasmányt megírva találjuk ... könyve ... fejezetének ... versétől [a ... versig]:

A gyülekezet feláll, és az igeolvasásokra való válasz végéig állva marad.
A lektor felolvassa az igeszakaszt.

Az igeszakasz végén:

Áldjuk az Urat, mert irgalmas,
[*Gyülekezet:*] **és beszéde megmarad örökké.**

Vagy
levélbeli olvasmánynál (epistolánál):

Az ünnep epistoláját megírva találjuk ... levele ... fejezetének ... versétől [a ... versig]:

Az igeszakasz végén:

Urunk, szentelj meg minket igéddel!
[*Gyülekezet:*] **A te igéd igazság.**

Vagy
evangéliumnál:

Lelkész: Hallgassa meg a gyülekezet az ünnep evangéliumát ... evangéliuma ... fejezetének ... versétől [a ... versig]!

Az evangéliumi szakasz végén:

Ez a mai nap evangéliuma.
[*Gyülekezet:*] **Áldunk téged, Krisztusunk!**

[ELŐJÁTÉK ÉS] AZ ÜNNEP ÉNEKE

Vagy a Szentlelket segítségül hívó ének.

IGEHIRDETÉSI ALAPIGE

Lelkész: Kegyelem nektek és békesség, Istentől, a mi Atyánktól és a mi Urunktól, Jézus Krisztustól! Hallgassa meg a gyülekezet az igehirdetés alapigéjét! Megírva találjuk ... könyve ... fejezetében a ... verstől:

Az igeszakasz végén a lelkész és a gyülekezet a megfelelő választ (responzumot) mondja (lásd az olvasmánynál).

IGEHIRDETÉS

A prédikációt követően rövid csendet tarthatunk, vagy néhány mondatos szabad imádság is elhangozhat.

A hitvallás közvetlenül ehhez kapcsolódik.

HITVALLÁS (CREDO)

A gyülekezeti tagok felállnak, és a vendéglátó liturgus elkezd az Apostoli hitvallást.

Hiszek egy Istenben, mindenható Atyában, mennynek és földnek teremtőjében. És Jézus Krisztusban, az ő egyszülött Fiában, a mi Urunkban, aki fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától, szenvedett Poncius Pilátus alatt; megfeszítették, meghalt és eltemették. Alászállt a poklokra, harmadnapon feltámadt a holtak közül, fölment a mennybe, ott ül a mindenható Atya Isten jobbán, onnan jön el ítélni élőket és holtakat.

Hiszek Szentlélekben. Hiszem az egyetemes anyaszentegyházat, a szentek közösségét, a bűnök bocsánatát, a test feltámadását és az örök életet. Ámen.

HIRDETÉS

A hirdetés az ambótól hangzik. A lelkész által előre leírt hirdetésben a könyörgés aktuális témáira is utalhatunk.

GYÜLEKEZETI ÉNEK [VAGY ÉNEKKARI SZOLGÁLAT]

Ha az ökumenikus istentiszteleten több énekkari szolgálatra is sor kerül, akkor az egyiknek ez a helye.

ÁLTALÁNOS KÖNYÖRGŐ IMÁDSÁG (ORATIO OECUMENICA)

A lelkész keretimádsággal kezdi és zárja a könyörgést. A lektorok elmondják az egyes (egyszerű) kéréseket, amelyek így fejeződnek be:

Lektor: ... Jézus Krisztusért kérünk,

Gyülekezet: **Urunk, hallgass meg minket!**

Kivételes esetben elképzelhető a könyörgés egyszerű formája.

Ezen a ponton – a helyi szokások szerint – az egyes felekezetek képviselői vagy a gyülekezet tagjai szabad imádságot mondhatnak. Nagyobb ünnepi alkalmak esetén célszerű ezt előre egyeztetni.

Lelkész: ... Jézus Krisztus, a mi Urunk által.

Gyülekezet: **Ámen.**

MIATYÁNK

A gyülekezet a lelkész vezetésével együtt mondja.

Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy, szenteltessék meg a te neved, jöjjön el a te országod, legyen meg a te akaratod, amint a mennyben, úgy a földön is. Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma, és bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek, és ne vígy minket kísértésbe, de szabadíts meg a gonosztól, mert tied az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké. Ámen.

AZ ÚR BÉKESSÉGE (PAX)

A Pax fontos része lehet az ökumenikus közeledésnek és együtt munkálkodásnak. Ezért az eredetileg az úrvacsorai részben található Pax az ökumenikus igeliturgiának is szerves része.

Lelkész: Az Úr békessége legyen mindenkor veletek!

[*Gyülekezet:* **És a te lelkeddel!**]

Lelkész: Közös Urunkban megtapasztaltuk a tőle áradó egységet és békességet. Köszöntsük egymást a békesség jelével!

[*Gyülekezet:* **Legyen békesség köztünk mindenkor!**]

[A Paxot a gyülekezet tagjai egymás felé fordulva mondják („Békesség néked!”), és kézfogással adják tovább.]

A Pax után a gyülekezet helyet foglal.

[ÉNEKKARI SZOLGÁLAT VAGY GYÜLEKEZETI ÉNEK]

Az énekkari szolgálatnak általában ez a helye, de lehetőség van gyülekezeti énekekre is.

IMÁDSÁG

Lelkész: Áldjátok az Urat, mert jó!

[*Gyülekezet:*] **És örök az ő irgalma!**

Ha hagyományos oltár van, akkor a lelkész az oltár felé fordulva folytatja:

Lelkész: Áldunk téged, mindenható Istenünk, hogy örömet és békességet ajándékoztál igédben és a testvéri közösségben. Kérünk, őrizd meg bennünk ennek a közösségnek minden áldását, hogy erős hittel ragaszkodjunk hozzád, és őszintén szeressük embertársainkat, az Úr Jézus Krisztus által.

Gyülekezet: **Ámen.**

IV. KÜLDÉS, ÁLDÁS

A lelkész a gyülekezet felé fordul.

Lelkész: Testvéreim! Menjete, és hirdessétek az Úr halálát és feltámadását! Tanúskodjatok szeretetéről! Krisztus Urunk egységre és testvéri közösségre hívott minket, hogy az ő jelei legyünk a világban. Életetekkel hirdessétek Isten Krisztusban megtapasztalt jóságát! Építsétek a testvéri közösséget az emberek között megbocsátással és áldozatos szeretettel!

ÁLDÁS

Több szolgálattevő is mondhat áldást. Amennyiben több áldásformula hangzik el, úgy utolsóként szólaljon meg a házigazda lelkész által mondott szentháromsági áldás:

Lelkész: Áldjon meg titeket a mindenható Isten, az Atya, **+** a Fiú és a Szentlélek!

Gyülekezet: **Ámen.**

ZÁRÓÉNEK

A gyülekezet istentiszteletet záró, az alkalomhoz illő – lehetőség szerint az egyházi évvel egybecsengő, a hétköznapi útjaira indító – éneket énekel.

UTÓJÁTÉK

A gyülekezet az utójátékot lehetőleg ülve hallgassa meg.

